

GORICA

(Večerno Izdanje.)

Izhaja vsa: torek in soboto ob 11. uri predpoldne za mesto ter ob 3. uri pop. za deželo. Ako pače na ta dneva praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemati ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K, polletno 4 K in četrtletno 2 K. Prodaja se v Gorici v tobakarni Schwarz v Šolskih ulicah, Jellersitz v Nunskih ulicah in Leban na Verdijevem tekašišču po 8 vin.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v »Narodni tiskarni«, ulica Vetturini h. št. 9.
Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnništvo »Gorice«. Oglasi se računajo po peti vrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računajo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska »Narodna tiskarna« (odgov. J. Marušič).

Po kronskem svetu v Ištu.

Bilo je uže vsepolno ministerskih konferenc in kronskih svetov, ki so se bavili z ogersko krizo, a o kakem praktičnem rezultatu vseh teh posvetovanj ni do danes ne duha ne sluha. Po vsakem takem posvetovanju pisali so vladni listi, da je uže vse dogovorjeno, kar se ima storiti, pa storilo se ni do danes še ničesar. In ravno tako bode najbrže glede zadnjega kronskega sveta, ki se je vršil v torek v Ištu. O zadnjem kronskem svetu govore vladni in drugi listi, da se je na njem preskrbelo za vse, kar se ima zgoditi. Poskusiti da se hoče pa še poprej, ako bi ne bilo vendarle mogoče priti do kompromisa med krono in med ogerskimi koaliranimi opozicijskimi strankami. Ako bi pa nikakor ne prišlo do kompromisa, no, potem vršile se bodo zopet ministerske konference in na teh bode šele končno določeno, s kakimi sredstvi da bo treba ugnati v kozji rog ogersko opozicijo. Na ta način ni bil Fejervary na zadnjem kronskem svetu še pooblaščen, da iztira iz službe ogerske uporne uradnike, ali pa da udari makar z orožjem na ogersko opozicijo, marveč dana mu je bila naloga, da se začne zopet pogajati z voditelji ogerskih opozicijskih strank, da z njimi vredi zasnuje program, na katerega podlagi bi se sestavilo iz opozicije novo ogersko ministerstvo, program namreč, ki bi pa nikakor ne smel obsegati ogerskega armadnega poveljnega jezika.

Tak položaj pa je vstvaril baron Fejervary sam. Baron Fejervary prišel je namreč v Išt ter predložil cesarju spomenico, v kateri so bile sedanje razmere na Ogerskem na drobno opisane. Objednem pa je stavil tudi razne predloge, kaj naj bi se sedaj počelo in je obvestil cesarja tudi o tem, da vladajo celo med posameznimi člani sedanjega ministerstva različna mnenja o načinu, kako naj bi se rešila kriza. Posledica te Fejervaryjeve spomenice pa je torej ta, da ga je kronski svet zopet poslal na Sisifovo delo, da skuša namreč zopet spraviti na vrh gore oni kompromis med krono in koaliranimi strankami, ki se je že tolikrat zavalil v dolino, ko so mislili o njem, da ga gotovo spravijo na vrh gore. Vse to pa dokazuje najjasneje, da so na odločilnem mestu še jako neod-

ločni in da se še vedno neadejajo, da bodo ogerske koalirane stranke vendarle nekoliko odnehale od svojih zahtev, česar pa te nikakor storiti nečejo. Kakor doslej, tako bode tudi sedaj.

Rezultat zadnjega kronskega sveta bode torej zopet nova pogajanja, novi nevspehi in potem zopet nova posvetovanja. Pred in precej po kronskem svetu bilo je namreč toliko govora o odločnih korakih, o strogih sredstvih in o drugem takem enakem, kar se ima započeti proti ogerskim upornikom, a o vsem tem ni danes več govora.

Vse to počenjanje, pravi »Obzor«, spominja na neko primorsko anekdoto o nekem dobrem človeku, ki je prišel ves zasoplen k svojemu prijatelju ter mu povedal, kako grdo je oštel nekega trmoglavca človeka, ki mu je delal velike sitnosti in hude preglavice. »Pa kako si ga oštel?« vprašal ga je prijatelj. »Ej, povedal sem mu take, da jih bo pomnil.« »Pa kaj vendar si mu rekel,« ga vpraša prijatelj. »No, rekel sem mu, naj bode pameten.« — Ravno tako je z vsemi dosedanjimi poskusi na Ogerskem. In vse to iz strahu, da ne bi prišlo do hujšega. Dunajski krogi so namreč nasproti Ogronom postopali vedno s skrajno obzirnostjo, in Ogrji so se vedno znali okoristiti s to obzirnostjo. Ogrji ne samo da so znali vedno izkoristiti tako skrajno obzirnost dunajskih odločujočih krogov, oni znali so to obzirnost tudi izzvati, ker so bili prepričani, da se dunajski odločujoči krogi ne morejo nikdar povspeti do odločnosti, da bi prevzeli nase odgovornost o tem, kar bi nastalo, ako bi jedenkrat resno podrezali v ogersko sršenje gnezdo. In tako nastopanje Ogrv bilo je zanje vedno uspešno in z njim so tudi dosegli vse, kar so hoteli. Dunajski odločujoči krogi bali so se torej vedno in boje se še danes podrezati odločno v ogersko sršenje gnezdo. Lazili so vedno okolo njega ter modrovali, kako bi je hkratu in brez vsake nevarnosti zagrabili in uničili. Ali Ogrji so to dobro vedeli in bili so vedno na straži, da se ni posrežilo Dunaju, kar je nameraval. In tako dogaja se še dandanes. Madjari znali so se v teku časa z raznimi ustavnimi futkami tako odeti, kakor jež z bodilkami. In tako odeti zvlili so se sedaj v klopec, tako da jih Dunaj ne ve kako prijeti, ne

da bi se obodel. Da bi se pa Madjare z grda prijelo in če je treba tudi z orožjem ukrotilo, tega se na Dunaju tudi ne upajo, ker bi bili s tem prizadeti dinastični interesi. Poleg tega pa prihaja še dejstvo, da je naš cesar star in da noče v svoji starosti nikakor poskusiti s krvavimi eksperimenti in bi niti ne dovolil, da bi za njegovega življenja s takimi eksperimenti tudi njegov naslednik poskusil.

Tako je torej vse skupaj nanese, da se nahajajo Madjari dandanes glede svojih zahtev v jako ugodnem položaju.

Kronski svet v Ištu je trajal več ur, a pred njim bilo je od cesarja vsprejetih mnogo političnih oseb. Na kronskem svetu so se pretresovala važna vprašanja. Posvetovalo se je na tem kronskem svetu, kaj ukreniti glede trgovinskih pogodb z drugimi državami, kaj storiti glede sklicanja delegacij in kako premagati na Ogerskem pasivni odpor. Vsa ta vprašanja so popolnoma praktične vrednosti. Ako ne bode mogoče prihodnjega meseca na Ogerskem izvoliti ogerske delegacije, potem bode onemogočeno tudi ustavnim potom določiti kvoto, katero morati doprinesati obe državni polovici k skupnim državnim stroškom. Taka nepostavnost pa privleče za seboj še drugo, kajti v tem slučaju se ne bo mogel niti v naši državni polovici sestaviti proračun, kakoršnega zahteva ustava. Drugo vprašanje je vprašanje armade. Ogerski parlament noče dovoliti novincev, a prezenčno število vojakov v armadi mora biti zagotovljeno. Velevažno je tudi vprašanje glede trgovinskih pogodb z drugimi državami, katere mora sklepati monarhija kot taka in vprašanje, kako skleniti te pogodbe, ko se še danes ne ve, kaj bode pri nas glede carinske skupnosti med obema državnima polovicama. Poleg tega je tu pa še pasivni odpor, ki brani vplačevanje davkov in ki nalaga uradnikom neposlušnost nasproti državnim oblastim. Kaka država pa je ta, ki je brez trgovinskih pogodb, brez denarja in brez vojakov? Pri vsem tem pa naša monarhija vendar še obstoji in bode tudi ostala ter se še vedno neadeja, da se ji posreči izvleči se iz tega neugodnega položaja brez vsakih posebnih neprilik. Iz Išta poročajo namreč, da je bilo tam sklenjeno, da se trgovinske pogodbe morajo

skleniti z drugimi državami brez ozira na ogersko krizo ter da se v ta namen sestane skupna carinska konferenca. Namesto novincev pokličejo se v stalno vojaško službo rezervisti. Ker ni nobene nade, da bi prišlo do izvolitve delegacij, zaprosil bode v avstrijskem državnem zboru baron Gautsch za pooblaščenje, da sme naša vlada do stalne ureditve tega vprašanja doprinesati k skupnim državnim stroškom po potrebi, dočim bode grof Fejervary glede Ogerske v tem pogledu sam potrebno poskrbel. Konečno so bili vsprejeti predlogi, katere je stavil grof Fejervary glede postopanja nasproti upornim ogerskim občinskim zastopom. Za sedaj izvršilo pa se bode le to, kar je bilo sklenjeno glede trgovinskih pogodb in glede armade. Z izvršitvijo vseh drugih sklepov pa se bode za sedaj še počakalo in grof Fejervary začel se bo še jedenkrat pogajati s koaliranimi strankami.

Kakor je iz vsega tega razvidno, ogerske krize še dolgo časa ne bode konec, ker se je odločujoči dunajski krogi boje rešiti za vsako ceno.

Politični pregled.

Stalni obrtni odsek

je v petkovi seji odobril §§ 121 do 121 h, ki obsegajo določila o bolniških blagajnah. Sekcijski svetnik dr. Müller je naglašal, da zastopa v zavarovalno in socialno političnem oziru načela, naj plačujejo zavarovalne prispevke delodajalci sami. Izjavil je, da bo treba resno premišljevati, naj li ostanejo samostojne blagajne za vajece, ali naj se družijo z bolniškimi blagajnami za pomočnike. Sploh pa imajo izpremembe glede bolniškega zavarovanja le prehodni značaj, ter se pripravljajo velike izpremembe na socialno zavarovalnem polju. Poslanec Eldersch je govoril proti obstoju združenih bolniških blagajn za vajece. Odsek je glede zavarovanja sklenil sledeča načela: Zadruga so dolžne ustanavljati bolniške blagajne za obolele svoje člane, ali pa pristopiti s svojimi člani že obstoječim bolniškim blagajnam. Za vajece lahko ostanejo dosedanje bolniške blagajne ali se pa ustanove nove. Prispevke za vajece morajo plačati združni člani sami. Prispevki za pomočnike ne smejo presegati 3% plače, za vajece se določi lahko visočina prispevka drugače, kakor za druge člane. Do vajenceve bolniške podpore imajo pravico oni mojstri ali svojci, ki skrbijo zanj v bo-

Vse vprek: Prerezan, raztrgan, prerezan!!!

Gospa Završnik: (Si tišči ušesa.) Za božjo voljo! Kateri prt? Kje?

Ida: (Pokaže materi luknjo.) Tukaj, mama. Glejte, ta luknja. Prt je na tem mestu raztrgan.

Lojzika: Prerezan, hočeš reči. Marjetka je porezala prt z mojim nožikom.

Gospa Završnik: (Začudeno.) Ta luknja tukaj? (Se smeje.) Vse skupaj ste — norice, bi kmalu rekla. Torej radi tega ste se prepirale in naredile tak krik, kakor da bi se svet podiral! Sram vas bodi!

Lenka: Gospa...

Lojzika: Pa če imamo ravno me prav, mama!

Gospa Završnik: Prav! Ti da imaš prav! Veste? Sinoči je eden gospodov, ki so bili tukaj, nevede v raztresenosti položil gorečo cigaro na prt. Torej prt ni ne prerezan ne raztrgan, ampak — prežgan. (Vse se začudijo.) (Zagrinjalo pade.)

LISTEK.

Luknja v namiznem prtju.

Šaloigra v enem dejanju. — Nemški spisal I. Nemo.

(Konec.)

Peti prizor.

(Lojzika, Lenka, Ančka, Ida, Marjetka. Ida in Marjetka vstopiti in ostaneti nekaj časa začuden pri vratih.)

Ida: Kaj pa je tukaj? (Stopi bliže z Marjetko.)

Lenka: (Jezno.) Kaj da je? Še danes si poiščem drugo službo. Taki kuharici kakor sem jaz ni treba skrbeti za dobro mesto, niti en dan ne ostanem več tukaj!

Ida: Za božjo voljo, kaj pa se je zgodilo?

Ančka: (Porogljivo.) Nič; Lenka mora vzeti vsako jutro zdravilo, ker ima tako slab želodec. In potem je tudi jezna, ker sem ji dobrohotno nasvetovala, naj si kupi naočnike, da bo lažje razsodila, ali je kakšen prt prerezan ali raztrgan.

Ida: Ta prt tukaj? Na vsak način je raztrgan!

Lojzika: Prerezan je, prerezan.

Ančka: Raztrgan!

Lenka: Prerezan!

Vse vprek: Raztrgan, prerezan, raztrgan!!!

Šesti prizor.

(Lojzika, Lenka, Ančka, Ida, Marjetka, gospa Završnik.)

Gospa Završnik: (Priteče prestrašena.) Za božjo voljo! Kaj pa je tukaj? (Vse molčijo.) Govorite vendar! Se je zgodila kakšna nesreča?

Lenka: Ne, gospa. Jaz mislim, najlažje vam bo Ančka vse povedala, saj ima dolg jezik, kakor krava rep. Jaz rečem samo to: V vaši službi ne ostanem dalje, treba je, da si poiščete drugo kuharico!

Gospa Završnik: Prav; če hočeš iti, ti ne branim. Kaj je radi tega tukaj takšna zmešnjava, in si radi tega pustila, da se je v kuhinji vse prismo-dilo? Ravnokar sem prišla iz kuhinje: meso je sežgano kakor oglje, prikuha

ravno tako in juha je šla čez. Saj smrdi že po celi hiši. (Lenka hoče v kuhinjo.) Ne, tukaj ostani, saj sem bila že jaz tam in sem rešila, kar se je dalo rešiti. Zakaj hočeš iz službe?

Lenka: Zato, ker nočem, da bo delala Ančka z menoj kakor svinja z mehomo. Povsod hoče vtikati svoj nos, povsod me opravlja in...

Gospa Završnik: (Jej segne v besedo.) No, no, tako hudo vendar ne bo. Kregale ste se, to vidim. Čemu pa?

Ančka: O, gospa, saj veste, Lenka ni več tako mlada, in njene oči...

Lenka: (Jej segne v besedo.) Kaj? Nisem več mlada? Oj, ti grdoba, jaz sem še zadosti mlada, sem v najboljših letih, in moje oči so ravno tako dobre kot tvoje.

Ančka: Prav, prav, zareklo se mi je, hotela sem reči, Lenka je še mlada, toda njene oči so se začele starati, in zato ni mogla videti, da je prt raztrgan in ne prerezan.

Lenka: Prerezan je!

Ida in Ančka: Raztrgan!

lezni. Na občnih zborih zastopa vsak udeleženec en glas, vajenci nimajo pravice govoriti in glasovati na občnih zborih. Oblasti imajo pravico razpustiti blagajne, v katerih se ne postopa po zakonu ali pravilih. Prihodnja seja danes. —

Cesar odpotoval na Južno Tirolsko.

Cesar je v soboto ob 4. uri popoldne s posebnim vlakom odpotoval preko Solnograda k vojaškim vajam na južno Tirolsko. V njegovem spremstvu se nahajajo: generalni adjutant, general konjinstva, grof Paar, krilni adjutant, major Gozani in major Griancourt, ordonančni častnik generalnega adjutanta, major Margutti, telesni zdravnik dr. Herzl ter gospodje vojaške in kabinetne kancelarije. Na kolodvoru so se poslovili od cesarja nadvojvodinja Valerija in njena dva starejša sina. Ob potu na kolodvor se je zbralo številno občinstvo, ki je cesarja viharno pozdravilo, nakar se je cesar zahvalil.

V nedeljo zjutraj dospel je cesar v Bolcan. Na kolodvoru sta cesarja pozdravila deželni glavar Kathrein in župan bolcanski. Popoldne se je cesar odpeljal v Mendel. Iz Mendela se je cesar v kočiji odpeljal v Romeno, kamor je dospel ob 2. in pol uri popoldne. Tamkaj so cesarja vsprejeli nadvojvode Fran Ferdinand, Friderik Evgen, Rainer, vojaški atašaji, ital. generalni lajtnant Biserti, načelnik generalnega štaba, vojni minister, minister za deželno brambo in zastopniki mestnih oblastni. Nato se je cesar podal v dvorni šotor na obed.

Češke šole na Moravskem.

„Lidove Noviny“ poročajo, da je minister za uk in bogocastje pozval moravski deželni šolski svet, naj pove svoje mnenje, ali bi ne kazalo, da se v Brnu ustanovi druga češka realka in tretja nemška realka. Istočasno je minister obvestil namestništvo, da ima ministerstvo za notranje stvari že izdelane vse načrte za novo poslopje češke tehniške v Brnu.

General Galgotzy.

Iz vojaških virov se zagotavlja, da bo general topništva Galgotzy po jesenskih manevrah imenovan generalnim nadzornikom čet s sedežem na Dunaju.

Dalmatinski deželni zbor.

Zaderski „Nar. List“ piše, da je osnovana vest, ki se je razširila te dni, češ, da namerava vlada sklicati dalmatinski deželni zbor v drugi polovici meseca septembra.

Državnozborska volitev na Koroškem.

Dopolnilna državnozborska volitev za kmetске občine Celovec-Velikovec na mesto umrlega posl. Tscharre, se bo vršila dne 10. oktobra t. l. Nemci kandidirajo posestnika Friderika Seifrida. Slovenci niso še postavili svojega kandidata. V omenjenem volilnem okraju je prebivalstvo z malimi izjemami slovensko.

Hohenzollernci na Ogerskem.

Nihče ne verjame, da bi bil brošuro, v kateri se zahteva razpad avstro-ogerske monarhije, spisal obscurni novinar Mendel, ki še nikoli na Ogerskem ni bil. Za knjigo tiči cel konzocij ogerskih magnatov, saj je stroške prišel tiskarni poravnati baron Herzog. Kak manever se namerava doseči s knjigo, še ni prav jasno. V knjigi se zahteva, naj avstrijske „nemške“ dežele — v katerih pa je poleg 8 milijonov Nemcev 16 milijonov Slovanov — priključijo nemškemu cesarstvu, a za ogersko kraljevino se naj pokliče za vladarja princ iz dinastije Hohenzollerncev. Le na ta način da obvaruje Ogerska svojo narodnostno neodvisnost ter da zavlada nad balkanskimi državami kot nepremagljiva velesila. V dunajskih krogih ne smatrajo teh besedi za blazno utopijo, temuč poizvedujejo diplomatskim putem za prave razširjevalce veleizdajskih naklepov.

Rusini o državni krizi.

Rusinski poslanec pl. Vassilko je nedavno rekel v Bukarešti nekemu časnikarju: Avstrija mora z vso silo in če potrebno, z orožjem nastopiti proti Mažarom. Mažarskih zahtev ni mogoče izpolniti. Avstrija mora napraviti na Ogerskem, če drugače ne gre, s silo red.

Obisk bolgarskega kneza v Parizu.

Kakor poroča „Figaro“, bo bolgarski knez Ferdinand, ki v nekoliko tednih obišče predsednika Loubeta, vsprejet v palači ministerstva za unanije stvari, kakor sivočasno španski kralj in italijanska kraljeva dvojica. Za časa bivanja bo pridružena knezu posebna častna straža.

Nemški katoliški shod

se je v nedeljo pričel v Strasburgu. Dne 18. in 19. se je pa vršil ob ogromni udeležbi tudi v Strasburgu drugi mednarodni shod za gregorijansko petje, ki je izborno uspel. Poročila o tem shodu tožijo samo, da je bilo število udeležencev preveliko. Te dni so imeli nemški

katoliški delavci svoj shod in so priredili razdeljeni v 11. oddelkih slavnostni izpredov, h kateremu je priglasilo udeležbo 36.492 delavcev. Za to ogromno množico so priredili 38 posebnih vlakov. Ker za tako ogromno množico ni dosti velike cerkve v starodavnem Strasburgu, se je vršila sv. maša v veliki slavnostni dvorani. V delavskem izpredovu je igralo 73 godb.

Mikado v Evropi.

Iz Tokija poročajo, da je takoj po povrnitvi princa Arisugava iz Evrope sklenil mikado, da se odzove pozivu angleškega kralja Edvarda ter obišče Angleško. Mikado poseti potem tudi najvažnejša mesta v Evropi. Svoje potovanje nastopi takoj po sklepu miru.

Prvi predlogi na državni dumi v Rusiji.

Iz Petrograda javljajo: Nasprotno s poročilom lista „Slovo“ je izjavil „Rus“ na temelju podatkov nekega državnika, da ne pridejo takoj po otvoritvi državnice dume na vrsto židovsko vprašanje, revizija reda zemstev in kmetijski zakoni, marveč predlogi o svobodi tiska, o svobodi zborovanja in zakonski načrt o osebni svobodi.

Dogodki v Rusiji.

Pred vojnim sodiščem je stalo te dni 179 mornarjev vojnega brodograja. Obtoženi so bili radi punta v minolemu mesecu juliju. Vojno sodišče je 8 mornarjev obsodilo na smrt, sklenilo je prositi, naj se jim smrtna kazen spremeni v 25-letno prisilno delo. 19 obtožencev je obsojenih na 3 do 4-letno prisilno delo, 35 jih je bilo obsojenih v laglje kazni, in 77 jih je bilo oproščenih.

Dunajska „N. Fr. Presse“ poroča iz Bukarešte od 24. t. m.: Včeraj je dospel v Galac urednik moskovskega lista „Ruskoje Slovo“ ter je izjavil, da je prišel na Romunsko z nalogom, da na višjo željo pregovori mornarje s „Potemkina“, naj se povrnejo v Rusijo. Zagotovil je, da je vlada razglasila, da je car upornim mornarjem odpustil. Vojno sodišče v Sebastopolu se je izjav svedokov prepričalo, da so bili mornarji črnomorskega brodograja prisiljeni na punt, ker se je nečloveško postopalo z njimi. Kontreadmiral Krieger in poveljniki ladij „Prut“ in „Pobedonosiec“ so bili odslovljeni. Minister vojne mornarice je osebno obvestil poveljnike in častnike v Sebastopolu, da se bo v prihodnje strogo kaznovalo vsako grdo postopanje z vojaki.

Iz Petrograda javljajo 26. t. m.: Volilna agitacija je že pričela. „Rus“ je priobčil listo členov stranke zemstev, katerih izvolitev bi bilo želeli, med temi se nahajajo imena poslancev od meseca junija in drugih liberalnih mož. Bo-li kandidiral tudi profesor knez Trubeckoj ni še znano; zamogel bi to storiti ako se odpove profesuri.

Neki člen zemstva je prepotoval petrograjsko gubernijo ter konstatiral, da so se politične stranke že ustanovile. Največ šans da imajo opozicionaleci; mnogo je odvisno od tega, se bo li udeležila volitev večina družbe, ki se sedaj ni bavila s politiko.

Mirovna pogajanja.

Iz Petrograda poročajo: „Rus“ je izvedel iz Peterhofa, da so nade za sklep miru popolnoma izginile. Prelom pogajanj se objavi v posebnem manifestu.

Isti list je izvedel, da sledi amnestija v isti čas, ko bo zapečaten osoda pogajanj.

Poročevalec „Lokal - Anzeigerja“ javlja iz Petrograda:

Iz dvornih krogov sem zvedel, da je razpoloženje v Carigradu danes ravno tako trdno, kakor je bilo ob pričetku pogajanj. Vse brzojavke, ki prihajajo od Witte-ja, pretresuje car s svojimi bližnjimi svetovalci. Doslej je pa nespremenjen ostal program, ki je bil določen pred odhodom Witte-ja, pod katerimi pogoji namreč je za Rusijo možen sklep miru. Car je izjavil grofu Lamsdorffu, da se nima plačati ni rublja vojne odškodnine, in da se nima Japonski odstopiti niti ped zemlje, v kateri koli obliki bi hotela Japonska maskirati svoje zahteve. Zbog tega je dan na dan pričakovati, da se mirovna pogajanja prekinijo.

Dopisnik „Matina“ v Petrogradu, Gaston Leroux je sporočil v Pariz, da je izključena misel, da bi Rusija odjenjala.

Poročevalec „Lokal - Anzeigerja“ javlja iz Portsmoutha: Tajniki obeh odposlanstev so zelo delavni in iz vsega se daja sklepati, da leži odločitev onostran Atlantskega in Tihega Oceana. Vdor je še verjel, da je Wittejeva večkrat opetovana beseda: „Niti kopejke“, prazna beseda, se je zamogel po došli izjavi grofa Lamsdorffa prepričati, da Rusija res noče privoliti Japonski nikakih koncesij.

Rusko-japonska vojska.

„Daily Telegraph“ poroča iz Tokija: Parnik „Kinjomaru“, ki je vozil vojake z bojišča na Japonsko, je v noči na 24. t. m., potem ko je ob 10. uri zvečer zapustil Moji, zadel blizu Gmijune na angleški parnik „Baralong“ ter se je potopil v 3 minutah.

Angleški parnik „Goldmunth“ je rešil 19 mož parnika „Kinjomaru“ ter jih je odvedel v Moji. Utonilo je 126 vojakov in en major.

Iz Ninčvanga poročajo „Daily Telegraph“: General Linevič je znatno četo odposlal v ojačenje svoje skrajne desnice. Sodi se, da bo poskušal ločiti Japonce v dva ali tri dele ter jih prisiliti, da pazijo na svoje levo krilo. Večkrat pride do spopadov. Patrolje se približujejo na 50 metrov daljave. Na obeh frontah so fronte tako nepravilne, da se zdi, kakor da bi hotel en nasprotnik priti drugemu za hrbet.

Iz Syteze so poslali Rusi dne 15. t. m. poldrugi bataljon proti Dakudzjace in Šimjadze rekognoscirati. Rusi so se avarili, da se Japonci v tem rajonu posebno močno utrjujejo. — V noči 15. t. m. je močan japonski oddelek napadel iz zasede ruske ohotnike, ki so se brž razkropili ter se drugi dan med potjo zopet zbrali, ne da bi bili trpeli kaj izgub.

Manjši ruski oddelki ali posamezni vojaki se ne smejo oddaljiti od glavnih taborišč, ker povsod prežijo v zasedah Hunguzi, ki so skrajno predrzni in krvoločni. Ako jim pade Rus v roke, ga redno trpinčijo in skalpirajo.

Za slučaj, da se razbijejo mirovna pogajanja, se namerava sklicati pod orožje vse rezerviste letnikov 1895 do 1902. General Linevič je gotov zmage. Nabavil je v Mongoliji 35.000 konj ter ima sedaj na razpolago obilno konjeništa.

„Daily Telegraph“ je priobčil nastopno brzojavko iz Tokija od 22. t. m.: Vnanji urad je razglasil besedilo pogodbe, sestojee iz devet členov, ki je bila sklenjena s Korejo dne 13. t. m. Pogodba ima med drugimi določbo, da zamorejo brodograjski jemat v zakup zemljišča, ter zgraditi ladjedelnice in pristanišča. Pogodba ostane v veljavi skozi 15 let začeni od dneva ratifikacije.

Berolinski „Lokal Anzeiger“ je prejel iz New-Yorka poročilo, da so ruski mirovni komisarji prejeli z bojišča v Mandžuriji brzojavke, v katerih isti prosijo, naj se ne sklene, neugoden mir, ker je armada sedaj gotova zmage.

Domače in razne novice.

Imenovanje v sodni stroki. — Sodni adjunkti Ivan Ventrella iz Rovinja je premeščen v Poreč. Sodnimi adjunkti so imenovani avskultante: Angelj Devescovi za Pulj, dr. Albert Alberti za Rovinj, dr. Jakob Steffč za Koper.

Goriški mestni svet. — V petkovi seji goriškega mestnega sveta je prečital župan dr. Marani dopis finančnega ravnateljstva v Trstu, s katerim se naznanja mestni upravi, da bode tudi v l. 1906 pobiral finančni erar v svoji režiji užitinino na vino, meso in žgane pijače.

V isti seji sklenil je mestni svet, da se uloži protest proti zgradbi nameravane dovozne ceste iz mesta na postajo Bohinjske železnice, dovozne ceste namreč, ki bi se zgradila s postaje na Solkanskem cestu in bi vodila v mesto po Solkanski cesti in po Kornju, in to z ozirom na to, da ni železniška uprava še nič odgovorila goriški mestni upravi glede dovozne ceste, kakoršno bi si želela goriška mestna občina in ki bi šla po potoku Kornju za Rajhovo hišo in tik Holzerjeve tovarne ter od tam dalje na novo postajo. Izvolila se je posebna deputacija, ki naj se poda v Trst k namestniku ter ga prosi, da bi šel v tem pogledu občini na roke, objednem sklenilo se je naprositi drž. posl. goriškega mesta, Lenassija, da bi izposloval zgradbo dovozne ceste, kakoršno si jo želi mestna občina pri železniškem ministerstvu. V ti seji imela se je dati skleniti oddaja del za splošno uravnavo kronberskega vodovoda, kar se je pa odneslo na drugo sejo. Odobrila se je pa naknadno svota 5000 K, katera se je porabila za delno popravilo kronberskega vodovoda. Pri ti priliki je župan ostro grajal postopanje mestnega stavbinskega urada, ki izvršuje taka dela kar tje v en dan brez vsakega pametnega načrta.

Vojaške vesti. — V petek je imela 56 brigada, ki obstoji iz 4 batalijonov pešpolka 27., štirih bat. pešpolka 47. iz 7.

lovskega bat. dveh huzarskih eskadronov, dveh baterij topničarskega polka št. 8., dveh oddelkov gorskega topničarstva in jednega oddelka sanitete, svoje vaje med Sv. Goro in Grgarjem. Včeraj odšlo je vojaštvo iz mesta k divizijskim vajam ki se vrše med Sovodnjami, Gradiščem in Zagrajem. Dne 1. septembra pride cela divizija broječa kakih 10.000 mož v Gorico in v najbližnjo okolico, kjer ostane tri dni. Tuk. municipij prosi, z ozirom na veliko število častnikov, ki bodo prenočevali te tri dni v našem mestu, vse one ki imajo sobe s potrebno opravo, na razpolago, da mu to naznanijo, da bode zamogel na ta način preskrbeti častnikom spodobna prenočišča.

Žena zgorela. — Na Travniku v hiši št. 5 stanujeta zakonska Jernej in Marija Kos in pri njih stanovala je tudi 70-letna Marija Cvetrežnik, doma iz Avč, ki je že od mladih let služila v Gorici in ki se je prehranjevala zadnji čas s svojimi pičlimi prihranki ter s podporo svojih sorodnikov. Stanovanje zakonskih Kos nahaja se v notranjem delu hiše ter je obrnjeno proti gradu.

V nedeljo šla sta popoldne zakonska Kos iz hiše ter se vrnila domov proti polnoči. Prišedši v vežo, zapazila sta takoj, da mora v hiši nekaj goreti in čim bolj sta se bližala svojemu stanovanju, tem večji je bil dim, ki jima je prihajal nasproti. G. Kosu vrinila se je koj misel, da gori najbrže v sobi, kjer stanuje Cvetrežnik in res bilo je tudi tako. Ko je namreč odprl vrata omenjene sobe, zadušil bi ga kmalu dim, ki je prihajal iz nje. Tekel je hitro v kuhinjo po vode in začel je polivati nekaj gorečega, ki se je nahajalo na tleh sobe, v kateri je stanovala Cvetrežnik in to kar je polival, bila je v resnici Cvetrežnik, ki je bila pa takrat že mrtva in vsa sežgana tako, da jo ni bilo več spoznati.

Kako je nastala ta grozna nesreča, se sicer ne ve. Pokojno Cvetrežnik je pred nekaj časa zadel mrtvoud na desni polovici života, tako, da ji je desna roka prav malo pomagala. Meni se toraj, da je Cvetrežnik, ko je šla spat, prišla svetilko z desno roko in da se ji svetilka zmuznila na tla ter da se je pri ti priliki užgala tudi obleka, ki je začela na nji goreti, ne da bi jo mogla ugasiti.

Nedeljski izlet kolesarkega društva „Gorica“ se je izvršil v popolno zadovoljnost. Izpred kavarne „Central“ je odkolesarilo ob 5½ 32 članov, če prav ni bilo vreme prav ugodno. Okoli 8½ smo dospeli v Čedad, kjer smo ob 10. si ogledali muzej in vse ogledovanja vredne znamenitosti. Po obedu se je razvila živahna zabava, kjer ni manjkalo slov. petja. — Ob tej priliki se je nabralo za društveno blagajno K 530. Opustil se je popoldanski izlet št. v Peter ob Nadiži vsled neugodnega vremena.

Vabilo h koncertu katerega priredi „Narodna čitalnica“ v Cerknem, v nedeljo dne 3. septembra 1905 v dvorani „Gospodarskega doma“. Vsposred: 1. Fr. Drdla: „Serenada“ za glasovir in violino; 2. K. Javoršek: „Tujki“ solospjev s spremljevanjem glasovirja; 3. St. Mokranac: „Iz moje domovine“ rukovet srbskih narodnih pesmi za mešan zbor; 4. R. Wagner: Arija iz opere „Lohengrin“ za glasovir in violino; 5. Jos. Prochazka: „Kaj bi te vprašal“ solospjev s spremljevanjem glasovirja; 6. Hr. Vogrič: „Lahko noč“ moški zbor; 7. W. Irgang: „Nokturno“ za dva violina in glasovir; 8. H. V. Jarič: „Dekliški vzdih“ solospjev s spremljevanjem glasovirja; 9. Dr. Ipavec: „Leži polje ravno“ mešan zbor; 10. „Eno uro doktor“ burka v enem dejanjem priredil Jakob Alešovec; 11. Šaljivo srečkanje; 12. Prosta zabava. Začetek ob ½ 8. uri zvečer. Vstopnina: Sedeži 80 vin., stojišča 50 vin. Člani plačajo polovico. Otroci izključeni. Ker je čisti dobiček namenjen v korist pevskega sklada se preplačila hvaležno sprejemajo.

O d b o r.

Za pogorelce na Srpenici so poslali: kuracijskemu uradu: župnija Šempas 1750 K; Staroselo 3 K; župnija Batuje 10 K; vikarijat Pliskovica 6 K; vikarijat Kamno 14 K; vikarijat Orehek 5 K; vikarijat Sovodnje 10 K; vikarijat St. Maver 35 K; preč. g. Mašera, vikar 10 K; preč. g. prel. I. Gabrijelčič 20 K; g. Andr. Matajuro 10 K. Županstvu: g. Fon, Gorica 10 K; županstvo v Kredu 30 K. C. kr. glavarstvu v Tolminu: gosp. stavbeni svetnik Redlich 500 K; c. kr. glavarstvo Volovsko 3026 K; c. kr. glavarstvo Gradiška 8091 K; c. kr. glavarstvo Koper 870 K; c. kr. glavarstvo Pulj 3 K; c. kr. glavarstvo Gorica 29413 K; c. kr. glav. Volovsko 350 K; ordinarijat Poreč 61 K; ordinarijat Trst 29040 K; župnija Čepovan 20 K; župnija Rovinjsko Selo 343 K; župnija Buzet 1856 K; župnija Škedenj 840 K; župnija Hrašica 11 K; župnija Lohorik 2 K; občina Bar-

bana 940 K; občina in vikarijat Trenta 15-12 K.

Bog povrni!

M. Ivančič,
kurat.

A. Trebše,
župan

Bohinjske novice. — Pod tem naslovom čitamo v sobotnem „Slovenču“: Dva duhovnika ponesrečila sta se te dni (v sredo) na svojem izletu na Triglav. Oba turista eden je monsignor Wolf iz Gorice, drugi župnik g. Kragelj iz Podbrda. Napravila sta v spremstvu mežnarjevega sina Germa iz Srednje vasi izlet na Triglavsko pogorje. V sredo ko sta se že vračala z vrha, občudovala sta v ovinku pod malim Triglavom navpično strmi rob nad seboj. Skoro bi človek mislil, da ni mogoče tu čez prelatiti, če se rob opazuje s Kredarice, je rekel baje monsignor proti župniku. Ta se v istem hipu obrne, a mu pri tem noga zdrkne in oprimši se za skalovje in s težo naprej se nagnivši mu je prišla palica ravno pod pazduho in sicer s tako silo, da si je roko izpahnil in se najbrže tudi še drugače zdatno pobil. Čudno je sploh, da se ni pri tem še kaj nevarnejšega zgodilo. Ne zmenivši se za bolečine sta jo na to krenila proti Bohinju. Med potjo pa jih je zasačila huda nevihta in temna noč; spremljevalec Germ je šel v Srednjo vas po luč in svojega očeta. Ko so se na to vsi skupaj napotili zopet naprej in so bili že blizu Srednje vasi, se je baje monsignor spodtaknil ob palico in tako nesrečno padel, da se je močno pobil na glavi in po obrazu, vendar baje posebne nevarnosti ni pri tem padcu. Računati se seveda mora s tem, da gospod ravno danes praznuje svojo 70letnico, in da taki starosti lahko vsak pretres škoduje. Baje je že oba preiskal g. dr. Wacek okr. zdravnik B. Bistrčić in č. g. župnik je že odpotoval proti domu. Želeti bi bilo, da ta nezgoda ne bo imela za nobenega resnih posledic.

Ni treba vsega vsem praviti. — Hišina V. C., stanujoča za mesnicami, srečala se je s svojo znanko na pokritem sadnem trgu v Gorici ter ji na ves glas pripovedovala, da ji je neka šivilja že pred časom obljubila, da ji napravi novo obleko iz blaga, katero ima V. C. doma in po katero blago da pride sama. Znanka ji je nato začela tožiti, da so postale šivilje jednake čevljarjem, ki obe-tajo, da bodo obuvalo kmalu izgotovili, a ne drže navadno nikdar besede. Istega dne pride k V. C. neka žensčina ter ji reče, da je prišla po blago za šiviljo N. N., nakar ji V. C. blago izroči. A kmalu za tem pa pride šivilja iskat blago, in tu se je prepirčala V. C., da je žensčina, ki je prišla po blago, najbrže čula njen pogovor s prijateljico na trgu in je vsled tega prišla po blago, iz katerega si namerava sama sebi napraviti obleko, ne pa nji, namreč V. C. Blago vredno je 16 kron.

Gad je upičil v Koprivi na Krasu kmetico Angelo Gulič. To se je zgodilo v petek, ko je Gulič žela travo na neki senoži. Vpičena je v desno nogo ki je kmalu hudo otekla. Prepeljali so jo v tržaško bolnišnico.

Novo društvo. — C. kr. namestništvo je vzelo na znanje pravila novega društva: „Prostovoljno gasilno društvo“ v Kobaridu.

Poštni in brzojavni urad v Komnu opravljal bode zaradi vojaških vaj dne 4., 5. in 6. septembra t. l. brzojavno službo do polnoči, dne 7. septembra pa celi dan.

Pozor! — „Zveza slovenskih odvetnikov“ nam piše: Med širšim občinstvom se vedno vladna napačno mnenje, da se s kako pritožbo pri oblastih več doseže v nemškem, kakor v slovenskem jeziku ter se vsled tega vlagajo posebno na centralne urade vloge v tujem jeziku. Na ta način sami zapostavljamo svoj jezik in se ni potem čuditi, če nam oblasti večkrat odgovarjajo v nemščini kakor v slovenščini. Vloge na ministrstva se morajo principijelno vlagati v slovenščini. Ministerstvo mora potem samo skrbeti za potrebne prevođe ter nastaviti vsled tega v svojih uradih slovenščine zmožne uradnike. Občinstvo pa

se opozorja, da naj vsako zapostavljanje slovenskega jezika nemudoma prijavi z upošiljavjo dotičnih uradnih rešitev ter potrebnimi prilogi družstvu „Zveza slovenskih odvetnikov v Ljubljani“ ozir. na naslov predsednika dr. Karola Triller-ja, odvetnika in Ljubljani, ki redigira brezplačno vse potrebne pritožbe in čuvanje pravic slovenskega jezika ter jih vlaga v rešitev na kompetentna mesta.

Grozna nesreča se je pripetila, na železnični progi med St. Petrom in Reko. V čuvajnico tretjo od St. Petra doli proti Reki je udarila strela ter ubila vso družino, obstoječo iz čuvaja, žene in štirih otrok, katerih najmanjše je bilo okrog 4 mesece staro in je je mati držala v naročju še potem, ko so jih našli mrtve. Strela je razrila tudi progo pred čuvajnico, kar je osupnilo mimovozečega strojevodjo, ki je vozil sam stroj na postajo. Pogledal je v čuvajnico ter videl, da je vse temno, nikjer nobene luči. Šel je torej v hišo, kjer je videl v svoje grozno presenečenje, da je vsa družina od strele ubita. S prva je mislil, da je najbrže čuvaj pozabil porabiti varnostno napravo, da ni zaprl aparata, tako, ko je pogledal, je videl, da je vse v redu in pretikovalec na pravem mestu. Ali vzlic temu je strela vendar le udarila in končala nenadoma življenje šesterim osebam.

Strela ubila vojaka. — V petek popoldne ob 3. uri je na Baču pri St. Petru na Krasu udarila strela v neko lopo in ubila vojaka Ivana Jugovca 5. domobranskega polka. Jugovac je ležal v družbi več drugih vojakov v lopi, a drugemu se ni nobenemu nič zgodilo. Jugovčev puško, ki je bila obešena nad njim, je strela vso razbila. Jugovac je doma iz Sela Švrki v občini Umag v Istri.

Kaznovana predrznost. — Ivan Ferfolja iz Rojana je v Trstu splezal na neki zid in se dotaknil z železno palico žice električne železnice. Električni tok ga je pa vrgel z zida na cesto, kjer se je tako poškodoval in so se mu možgani pretresli, da so ga prav v nevarnem stanju prepeljali v bolnico.

Nemški vojaki v Trstu. — Nemški vojaki, ki so namenjeni v Afriko, da pomagajo tam zatreti punt vrojencev, pripeljali so se v nedeljo po železnici v Trst, odkoder so se odpeljali v Afriko na Lloydovem parobrodu „Körber“. Bilo je kakih 220 vojakov in 30 častnikov. Na kolodvoru južne železnice pričakovala sta vojake tržaški namestnik in tržaški župan ter mnogo občinstva.

Mina je eksplodirala pri Punt Barbariju pri Pulju. Razstrelba je ubila dva mornarja, dva težko in enega lahko ranila.

Novi poveljnik pristanišča v Pulji. — Admiral Fran baron Minuttillo, poveljnik pristanišča v Pulju, je bil na lastno prošnjo umirovljen ter mu je bil o tej priliki podeljen red železne krone I. razreda z vojno dekoracijo tretjega reda. Njegovim naslednikom je imenovan kon-treadmiral Julij Ripper.

Napredovanje Nemcev v Istri. — Neki Nemec, naseljen v Istri, piše v berlinski „Tägliche Rundschau“ o napredovanju nemstva v Primorju. Nemcev je v Istri samo nekaj nad 2% (7000 na 335.000), v Pulju jih je 8%. Vendar so ti, zlasti v Pulju, vse, kar je lepšega, osnovali sami in tako vsemu višjemu kulturnemu delu vtisnili nemški značaj. V Pulju pomenjuje Italijane in Slovence (te manj) mornariška ljudska šola in realka, gimnazija tudi vceplja v gojence nemški duh. V Rovinju je ribarnica last berlinskega akvarija, kopališče blizu Pirana je v nemških rokah, ravnotako v Opatiji, kjer vlada nemščina v tonu in modi. Važne trgovske firme so nemške. 1. novembra bo začel v Pulju izhajati nemški dnevnik. Rovinjski ultraitalijanski magistrat dopisuje z nemškimi strankami nemško.

Lloydov parnik ponesrečil. — Ko je 11. t. m. bil parnik avstrijskega Lloydja „Thebe“ v Smirni usidran, prišel je v luko francoski parnik „Orenoque“ in zadel vanj ter mu napravil veliko

luknjo nad vodno črto. Škoda znaša 50.000 K.

Poštna pošiljatev izginila. — Ko je 24. t. m. zvečer prišel vlak iz Debre-cina, je sprejel poštni sluga Jožef Gaal pošiljatev in jih oddal poštnemu uradu. Službujoči uradnik pa je dognal, da je izginila vreča, v kateri je bilo za 100.000 K vrednostnih papirjev in gotovine. Kje je ostala vreča, se ne ve. Začela se je preiskava.

Značilno imenovanje. — Pri zadnjih sodnijskih imenovanjih v obsežju graškega nadsodišča je bil neki dr. König, dosedanji adjunkt v Gradcu imenovan za substituta državnega pravdnika v Celovcu in vendar dr. König ne zna niti besede slovenski. Preskočil je 29 svojih prednikov. Menda se hoče razdeliti okrožje graškega nadsodišča v dva teritorija: kranjski oddelek, kjer se slovenskega življa ne da ubiti in v štajersko-koroški oddelek, kjer se hoče s slovenskim jezikom in uradovanjem popolnoma pomesti, kjer se bodo nastavili samo nemško nacionalni uradniki kot rablji slovenskega uradovanja.

Cene mesa v Gradcu bodo za mesec september naslednje: Volovskega mesa ne smejo prodajati dražje nego kg mesa prve vrste z 19 dek. priklade po 142 vin., druge vrste ne višje kot za 136 vin. kg, tretje vrste ne dražje kot za 116 vin. kg. Kravje in bikovo meso se prodaja kg z 19 dek. priklade ne dražje nego prve vrste najvišje za 134, druge najvišje za 128 vin. in tretje za 108 vin. kg.

Beligranski Srbi na Prešernovi slavnosti v Ljubljani. — Beligranski mestni svet je sklenil, da se odzove povabilu, došlemu iz Ljubljane, ter da bo beligradska občina zastopana na Prešernovi slavnosti dne 10. septembra po 12 členih, na čelu jim župan Kosta Gladinič. Iz Srbije pride na slavnost v Ljubljano baje mnogo gostov.

Zastrupljena rodbina. — V rodbini gospoda Faulanda v Branngrabu na Gorenjem Štajerskem so oboleli štirje njegovi otroci na zastrupljenju. Sedem-letna deklica je takoj umrla. V terek so oboleli še ostali člani rodbine, starši, babica in ded. Kaj je temu vzrok, se še ne ve. Uvedena je preiskava.

Avtomobil ga je povozil. — 17letni mehanični vajenec Emanuel Markovič je hotel v petek na Dunaju skočiti od spredaj na neki avtomobil, ki je bil v diru. Predrznemu mladeniču pa je izpodletelo, da je padel pod motor, ki ga je povozil, da je kmalu na to umrl.

Koliko dobička donša perut-ninstvo. — Ta stroka se goji posebno na Ogerskem. Leta 1897 so izvozili od tamkaj: žive perutnine za 8.935.000 kron, zaklane perutnine za 13.412.000 kron, jajec za 2.550.000 kron, perja za kron 11.422.000. — Skupno za 36.224.000 kron. To število se je v zadnjih letih pomnožilo, tako, da je l. 1902 doseglo ogromno vsoto 69.569.168 K. Samo jajec je bilo leta 1900 iz Ogerske dovoženih k nam za 17 milijonov kron.

Mlin pogorel. Več ljudi zgorelo. — Umetni mlin „Hungaria“ v Szonoku na Ogerskem je v nedeljo popoldne pogorel. Požar je uničil vse zaloge žita in moke. Pogorelo je tudi 45 delavskih hiš. Več ljudi je našlo v plamenu smrti. Škode je 3 milijone kron, mlin in zaloge so bile zavarovane.

Nemška vojska. — Prihodnje leto bo štela stalna nemška vojska 504.665 vojakov. Od teh jih odpade na Prusko 392.979, na Bavarsko 55.424, na Saksonsko 37.711, na Vrttembergsko 18.725. Enolotni prostovoljci niso všteti.

5 milijonov poneverjenih. — V Parizu so pri banki „Compt. d'Escompte“ poneverili 5 milijonov frankov.

Goveji pastir — izučen zdravnik. — Na otoku Rigenu v Baltičkem morju je pasel goveda tuja goveda. Nekoč leže spat in v spanju ga ogriže neki pes. Ko je došli zdravnik obvezal in zašil ran-jencu rane, se ta pogleda v zrcalo in pravi: „Niste mi dobro naredili“ in po-jasni zdravniku, kako bi bil moral na-

rediti. Ko ga je zdravnik prašal, odkod to zna, je povedal, da je študiral medicino, a po zgledu grofa Tolstaja, ki je bil nekaj časa vaški kravar, se je tudi on dal najeti za govejega pastirja.

Nov vulkan. — Woffov biro poroča: Glasom brzozjavke, oddane dne 15. t. m. v Apiji, je po daljši dobi večih potresov nastal na severni strani otoka Saccaji (otoki Samos) nov ognjenik. Dosedaj ni nikake nevarnosti. Domače prebivalstvo ne kaže nikakega vznemirjenja.

Največja vročina na svetu je v Perzijskem zalivu. V mesecu juliju in avgustu imajo tam 42° C v senci po dnevu, ponoči pa 38° C.

Znamenito odkritje v rimskih katakombah. — Glasom nekega uradnega poročila o izkopavanjih v Italiji so v rimskih katakombah odkrili znamenite prostore. Našli so središče zgodovinskega pokopališča Commodila, ki je bilo v devetem stoletju opuščeno ter je do leta 1720 ostalo pozabljeno. V tem letu so tamkaj slučajno našli na veliko podzemsko dvorano, katero so pa potresi zasuli. Vsled sistematično izvedenih preiskovanj je bil sedaj odkrit obširen podzemski prostor z mozaično slikarijo in mnogimi pisanimi spomeniki.

Vsled lakote ropajo delavci v okolici Seville in Novne na Španskem. Nad 8000 delavcev je vsled lakote skrajno obupanih.

Narodno gospodarstvo.

Gnoj od perutnine in njega važnosti za gospodarstvo.

Že starorimski pisatelj Varo (roj. l. 10 pred Kristusom) je priporočal zbirati gnoj od perutnine, posebno od golobov, imenovaje to „narvežji hassek perutninski“. Že takrat so torej ljudje spoznavali veliko korist perutninskega gnoja, pa so ga tudi zvesto zbirali in narimenitnejšim sadežem z njim gnojili.

Na Nizozemskem najema se gnoj od golobov na leto in se plača od 100 golobov za gnoj po 12 do 15 kron. Na jeden hektar računati se po 400—500 kg golobjega gnoja.

S kemijskega stališča je razvidno, da je gnoj golobji najbogatejši na dušiku in fosforu kislini, da mu je v teh lastnostih najbližji še le gnoj od kokoši.

Navadno se pri nas ne ravna pravilno s tem gnojem. Raztresena se kakor kak drug gnoj v gradah in kosih, kar stori, da ne le malo koristi sadežem, večkrat jim še le celo škoduje.

Narboljše napravimo, ako od časa do časa pometemo kurnik, odpadnike pa hranimo na suhem mestu. Na ta način ohrani se v gnoju amonijak, kateri bi na mokrem kraju izplahnel.

Večina naših kmetovalcev pusti, da se perutnina pase po dvorišču. Na ta način nabere se le malo gnoja v kurniku, pa še to malo imelo bi se vsaki dan s prstjo posuti in vsaki teden iz kurnika spraviti. To delo ni težavno, pa se pozneje z gnojem dobro izplačuje.

Tak perutninski gnoj se pred rabo razdrobi v prah, pa se rabi za vrhno pogonjenje raznim sadežem, kakor kapusu, lanu, konoplji pa tudi detelji stori kaj dobro. Raztrese se prav natanko, po kolikor mogoče jednokomerno. Ako pače v kosih med sadeže, večkrat še celo škoduje, ker nekako ujeđa korenine mladim rastlinam.

Perutninski gnoj je prav primeren posebno za bolj mokro in težko zemljo, bolj nego za suho in rahlo. Ako ga raztresamo po travnikih, uničuje mah in je za to kaj primeren, enako pepel. Kokošji gnoj je posebno izvrsten za vrhno gnojenje žitu, ječmenu in zelenjadi, golobji gnoj pa konoplji, tobaku in čebuli. Nekateri kmetovalci primešavajo v prah zdrobljen kokošji gnoj k zrnju, kadar ga nasejajo, meneč da ono lažje in hitreje kali.

Gnoj od gosij, rac in enakih vodnih živalij je pa skoraj brez vrednosti. Rabi se po nekod le za napravlanje komposta. Ima v sebi prav malo dušika, fosforne

„Krojaška zadruga“

Gosposka ulica

Postrežba strogo poštena!!

Priporoča svojo bogato zalogo
krojnega blaga za

poletni čas

Vzorci se pošiljajo na zahtevanje brezplačno.

Cene so stalne.

kislina in luga, katere snovi so v vsakem gnoju najmenitnejše.

Žalibog da se pri nas glede tega gnoja v nekem obziru veliko greši. Kakor znano, daje se perutnini za hrano navadno bolj medlo in plevelasto zrnje. To žival razkolje po kurniku in tako zmeša z gnojem. Ako tak gnoj potem porabimo za vrta ali za zelenjavo, ni se čuditi, da požene ondi kmalo vse polno raznovrstnega plevela. Da se to zabrani, napravile bi se naj za hrano precej globoke jasli ali korito, da bi se ostanki zrnja ne mogli primešati k gnoju, katerega bi pa po navedenem načinu porabljali.

Loterijske številke.

26. avgusta.

Dunaj 15 66 41 39 73
Gradec 85 83 56 67 24

Rojaki!
kupujte narodni kolek
„Šolskega Doma“.

Tržne cene.

Za 100 kg.

Kava: Ceylon . . . K 294— do 300—
„ Portorico . . . „ 260— „ 280—
„ Santos . . . „ 200— „ 230—
Slakdor 80— „ 86—
Otrobi debele . . . 1250 „ 1450
drobne 12— „ 1350
Petrolj v sodu . . . 42— „ 43—
„ zaboju . . . 13— „ 1350
Moka ogerska:
št. 0 K 30— št. 1 K 29— št. 2 K 28—
„ 3 „ 27— „ 4 „ 2620 „ 5 „ 2540
št. 6 K 2320.

Naznanilo.

Blizu prihodnjega kolodvora Sv. Lucija-Tolmin bohinjske železnice se je pred dvema leti sezidalo hišno poslopje v najljepši legi, obstoječe iz 2 kompletnih stanovanj z drugimi prostori in vrtom, katero se sedaj vse prodaja po nizki ceni. Prvi reflektanti (kupci) si lahko to poslopje proti naznanilu pri stavbenem podjetništvu bratov Redlich & Berger v Tolminu ogledajo in dobijo na željo tudi načrt in natančni popis.

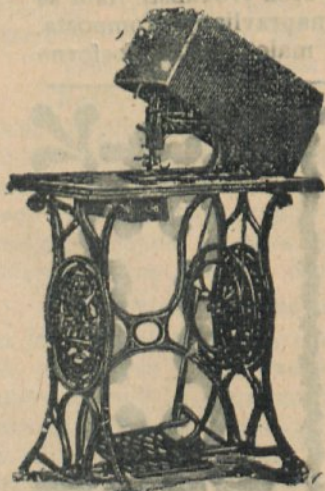
Anton Kuštrin

v Gosposki ulici št. 25,
v Gorici,

prilagoja častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo Santos, Sandomingo, Java, Ceylon, Portoriko i. dr. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu istersko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju. Slakdor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več vrst riža. Milsveče prve in druge vrste, namreč od 1/2 kila in ob enega funta. Testenine iz tvornice Žnidaršič & Valenčič v Il. Bistrici. Zveplenke družbe sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevega mlina v Kranju in z Jochmann-ovega v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Fani Drašček,

zaloga šivalnih strojev
Gorica, Stolna ulica hiš. št. 2.

Prodaja stroje tudi na tedenske ali mesečne obroke. Stroji so iz prvih tovarn ter najboljše kakovosti. Priporoča se slav. občinstvu.

Na prodaj

je več sto dog za iz laode sstnih kraških hrastov, po znižani ceni. Več se izve v Gorici, ulica Morelli št. 32. I.

2 učenca

vsake starosti se sprejmeta prihodnje šolsko leto na stanovanje. Zagotavlja se strogo nadzorstvo in fina vzgoja.

J. Primožič,

Gorica, Via Del Ospedale št. 10.

Na prodaj je

in se dobi po nizki ceni dobro ohranjena garnitura s primerno mizo za vsprejemno sobo. Kje, pove upravništvo „Gorice“.

Anton Ivanov Pečenko

Gorica

prilagoja svojo veliko zalogo pristnih belih in črnih vin iz lastnih in drugih priznanih vinogradov; plzenskega piva »prazdroj« iz sloveče češke Meščanske pivovarne, in domačega žganja I. vrste v steklenicah, kojega pristnost se jamči.

Zaloga ledu katerega se oddaja le na debelo po 50 kg naprej.

Vino dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstrijsko-ogrske države v sodih od 56 l naprej.

Cene zmerne. Postrežba poštena in točna. M M M M M M

Jak. Suligoj

urav. c. hr. drž. železnice
Gosposka ulica št. 25

Priporoča svojo zalogo raznovrstnih žepnih in stenskih nihalnih urna zvon z donečim glasom za gostilne, kavarne, dvorane itd. po jako nizkih cenah. Vsako popravo izvrši hitro, dobro in po ceni. Za vsako uro 1-letna garancija. Cenike razpošilja brezplačno.

Nadalje prilagoja šivalne stroje najboljše vrste po tvorniških cenah, a ne kakor posredovalci.

Dr. F. Geiger,

prakt. zdravnik v Ljubljani, je dosegel izvrstne uspehe z uporabo

železnatega vina

G. PICCOLI-ja, dvor. zal. Nj. Svetosti in lekarja v Ljubljani. — Poliliterska steklenica 2 K, in se naročila točno izvrše.

Ivan Bednařik

priporoča svojo

knjigoveznico

v Gorici

ulica Vetturini št. 3.

Rojaki! Spominjajte se o vsaki priliki „Šolskega doma“.

V zavarovalni stroki več
let službujoči potovalec
se sprejme.

Plača po dogovoru. Naslov pove upravništvo našega lista.

Samo enkrat

poskusi

naj vsakdo kupiti svoje potrebščine pri trdki

J. Zornik, Gorica, Gosposka ulica 7,

in nikdar več ne bode iskal drugod boljšega, lepšega in kakovosti primerno cenega blaga, kakor se tu dobi.

Došle so uže zadnje novosti modnega blaga za

pomladansko in poletno sezono v nedosegljivi izbiri

kakor: krasni okraski za obleke najnovejše mode, čipke, ovratniki iz čipk, bordure, svile, pasovi itd. Raznovrstno belo in Jaeger-perilo, rokavice usnjate in cvrtnate, nogavice, krasne ovratnice, hlačniki, žepne rute, solnčniki, dežniki, moderci, predpasniki, domači čevlji itd. Zaloga je preskrbljena z vsemi potrebščinami za g. šivilje in krojače, kakor, igle, cvrtn, svile, fodre, gumbe, trakove itd. Raznovrstno blago za vojenje itd.

FRANC PODBERŠIČ

avtorizovan kamnoseški mojster,

Gorica, Tržaška cesta 17,

priporoča slavnemu občinstvu za bližajoči se praznik vseh vernih duš dan svojo bogato zalogo

nagrobnih spomenikov

bodisi priprostih ali finih iz kraškega kamna najboljše vrste za 15 K in više. V zalogi ima tudi razne kamenite plošče, žlebe, umivalnike za kuhinje, itd. itd.

Sprejema in izdeluje vsakovrstna v kamnoseško stroko spajajoča dela po prav zmernih cenah.

Ferratin in
Ferratose

(tekoči Ferratin)

najboljše krepcilo

malokrvnosti
in bleidici,

od zdravnikov najpogostejše priporočeno. Ferratin je v zvezi z beljakom, sestavljen železnat hranilni preparat.

Povečuje tek in zboljšuje prebavo.

Nenavadni uspehi.

Dobi se v lekarnah

C. F. Boehringer

und Söhne
Mannheim - Waldhof.

„Centralna posojilnica“

registrovana zadruga v Gorici, ulica Vetturini hiš. št. 9.

Posojuje svojim članom od 1. aprila 1905 dalje:

na menico po 5 $\frac{1}{2}$ %, na vknjižbo pa po 5%
z 1 $\frac{1}{8}$ % upravnega prispevka za vsacega pol leta. Obrestna mera za hranilne vloge ostane nespremenjena.